

İNSANLIK TARİHİNE IŞIK TUTAN TÜRK BİLİM ADAMLARI

1- ABBAS VESİM EFENDİ: Osmanlı döneminde on sekizinci asırda yetişen, hekim, hattat ve astronomi alimlerinden. Kambur Vesim Efendi ve Derviş Abbas Tabib isimleriyle de bilinen Abbas Vesim Efendi on yedinci yüzyıl sonlarında doğdu. 1760 (H.1174) senesinde İstanbul'da vefat etti. Tıbb-ı Cedid-i Kimya adlı bir eser yazdı.

2-ABDURRAHMAN EL-HAZİNİ: Tahminen 1100-1160 tarihleri arasında yaşadı.Felsefe, matematik, Fizik, kimya ve astronomi dallarında ilmi tesbitler yaptı. Zic adında eserini Sultan Sencer için hazırladı. Kitabü Mizan-ı Hikme en önemli eseridir. Risale Fi'l-Alat adlı eseri de Astronomi ile ilgilidir

3- AKŞEMSETTİN: Akşemsettin, asıl adı ile Şyh Mehmet Şemsettin Bin Hamza, 15. yüzyılın en büyük sufilerden biridir. 1399 yılında Şam'da doğdu. Hacı Bayram Veli'nin öğrencisi ve Fatih Sultan Mehmet'in hocalarındandır. Tıp ile ilgili Türkçe yazdığı Maddet-ül Hayat ve Arapça yazdığı Hall-i Müşkilat ve Risalet-ün Nuriye adlı Tasavvuf kitapları bilinen ünlü eserleridir.Diğer eserleri şunlardır: Def'ü Metain, Risale-i Zikrullah, Risale-i Şerh-i Ahval-i Hacı Bayram-ı Veli, Makamat-ı Evliya, Nasihatname-i Akşemseddin, Kitab-ül Tıp, Hall-i Müşkület.

4- ALİ KUŞÇU:Türk-İslam dünyasının büyük astronomi, matematik ve Kelam alimi olan Ali Kuşçu, on beşinci yüzyıl başlarında Semerkant'ta doğdu.1474 de İstanbul'da vefat etti.Eserleri: 33 eseri bulunmaktadır.Bazıları şunlardır: Ali Kuşçu ve Fatih Sultan Mehmet, Ali Kuşçu'nun çalışmalarından 542 nüsha, Astronomi Şerh-i Zic-i Uluğ Bey.

5- BEHRAM KURŞUNOĞLU: Prof.Dr. Behram Kurşunoğlu aslen Trabzon'un Çaykara ilçesindedir."Genelleştirilmiş İzafiyet Teorisi" adıyla yeni bir teori ortaya atan ilim adamımızdır. ABD'de Florida Üniversitesinde Teorik Fizik merkezinde başkanlık yapmıştır. Aynı zamanda "Küresel Vakf'ın" kucusudur ve dünyanın en büyük fizikçileri arasında yer almaktadır.

6- BEYRUNİ: Asıl adı Ebu Reyhan Muhammed bin Ahmed Elbeyruni, büyük bir Türk bilginidir. 973 de Kaş'da doğdu. Bir devre adını verdi. 120'yi aşkın eser bırakarak 1051'de Gazne'de vefat etti. Ümit burnu ve Amerika kıtasından da ilk bahseden odur. Sonsuz bir ilim aşkına sahip olan Beyruni Matematikte, Asronomi ve coğrafyada, fizikte, Jeolojide, tıpta ve botanikte hizmetleri tespitleri olmuştur.

7- CABİR BİN HAYYAN: "Hakim ol Kimyaya, hakim ol dünyaya" diyen Hayyan modern kimyanın kurucusu meşhur bir Türk bilginidir. Doğum tarihi tam olarak bilinmemekte ve yaklaşık 815 yılında vefat ettiği kabul edilmektedir.

8- CAHİT ARF: Ord.Prof. Dr. Cahit Arf, 1910 yılında Selanik'in Kayalar kazasında doğdu.1997 yılı Aralık ayında vefat etti. Cebir konusundaki çalışmalarıyla dünyaca ün kazanmıştır. Sentetik geometri problemlerinin cetvel ve pergel yardımıyla çözülebilirliği konusundaki yaptığı çalışmalar, cisimlerin kuadratik formlarının sınıflandırılmasında ortaya çıkan değişmezlerle ilişkin literatürde "Arf değişmezi" ve "Arf halkaları" gibi adıyla anılan çalışmaları matematik dünyasının ünlü matematikçileri arasında yer almasını sağladı.

9- CEZERİ: Otomatik aletleri ilk defa yapan Müslüman Türk alimidir. İsmi, Bediuzzaman Ebü'ül İzz bin İsmail bin Rezzaz el-Cezere'dir. Cizre bölgesinde doğmuştur. 1136 (H.531), 1206 (H.603) seneleri arasında yaşadığı tahmin edilmektedir. Artuklu Türklerindedir. Altı bölümlük Kitab-ül-Hiyel adlı eseri meşhurdur.

10- EBU BEKİR MUHAMMED İBN ZEKERİYA EL RAZİ: Razi, 864 yılında İran'ın Rey şehrinde doğdu. Yerleşik inançları sorgulayan felsefi düşünceleriyle tanınmış olan Razi, kimya ve tıp gibi alanlarda yapmış olduğu çalışmalarla bilim tarihinde seçkin bir yer edinmiştir. 925 yılında vefat etmiştir.

Razi ilk defa çocuk hastalıklarında çiçek ve kızamığın tanımlarını ve farklarını belirlemiştir. 27 eseri mevcuttur. El-Havi fit-Tıbb adlı eseri 30 cilttir. El-Mansuri fit-Teşrih adlı eseri 20 cilttir.

11- EBU'L VEFA BUZCANİ: Onuncu yüzyılda, Türk aleminde yetişmiş büyük matematik ve astronomi alimidir. İsmi Muhammed bin Yahya bin İsmail bin Abbas'tır. 10 Haziran 940 (H.328) tarihinde Horasan'ın Buzcan kasabasında doğdu. 1 Temmuz 988 (H.388) tarihinde Bağdat'ta vefat etti. 10 adet eseri mevcuttur. Kitab'ül –Kamil Trigonometri ve astronomiden bahseden meşhur eseridir. Ez-Ziyc'üs Şamil adlı eseri de Astronomiden bahseden meşhur eseridir.

12- EL BATTANİ: Harran'ın Battan kasabasında doğdu. (859-929). Asıl adı Muhammet bin Cabir bin Sinan er-Rakki el-Harrani'dir. Dünyanın gelmiş geçmiş en meşhur 20 astronomdan biri kabul edilir. Battani ilimdeki gayesini şöyle açıklar: "İnsan, Allah'ın (cc) varlığını, birliğini, kudretini ve eserlerinin mükemmelliğini başta astronomi olmak üzere, ilimler sayesinde öğrenebilir. Mesela şu görünen yıldızlar, üstünde yaşadığımız bu dünya ve dünyanın hareketleri Allah'ın (cc) varlık ve birliğinin açık bir delilidir." Güneş sistemi tesbiti, güneş ve ay tutulmaları, Kible tayini konusunda çalışmaları vardır. Matematik ve asronomide 12 keşif ve başarıları mevcuttur. 10 adet eseri vardır.

13- FARABİ: Farabi, 870 yılında eski bir yerleşim merkezi olan Farab'ta doğdu. Filozof, bilgin ve sanatkar olarak, yaşadığı yıllarda bu gün tanındığı kadar tanınmamıştı. Hakkında bilgi veren kaynaklar kendisinden efsanelerle süslenerek anlatılan bir ilim ve sanat adamıdır. Hekim ve Hakim (Doktor ve filozof) olmasına rağmen, onun bütün sıfatları felesefe ile ilgili yönü için kullanılır. Felsefi öğrendikten sonra görüşlerini Aristo felsefesi doğrultusunda geliştirdi. Bunları bir temele oturtarak kendine özgü bir okul kurdu;olgun eserler yazmaya koyuldu.Psikoloji, mantık, zeka, madde, metafizik, zaman, vahdet, boşluk, mesafe ve sayı gibi kavramlarla ilgili görüşler ileri sürdü. İyi bir matematikçi oluşuyla da ünlüdür.

14- FERGANİ: Dokuzuncu asır başlarında dünyaya geldiği, 861 senesinde hayatta olduğu ve bu tarihten kısa bir süre sonra öldüğü kabul edilmektedir. İsmi Ahmed bin Muhammed bin Kesir el-Fergani olup künyesi Ebü'l-Abbas'tır. Batı bilim dünyasında Alfraganus adıyla tanınır. Fergana'da ünlü bir Türk ailesine mensuptur. Fergani, astronomi, matematik, coğrafya ve mekanik alanlarında çalışmalar yaptı. Astronomiye daha ağırlık verdi. Kur2an-ı Kerim ve aklın prensiplerine uygun olmayan Batlemyüscü astronomiyi ilk defa tenkit edenler arasında yer aldı. Fergani, Güneşin de kendine göre hareketli olduğunu, ilim tarihinde ilk defa keşfeden alimdir. Hazırladığı Zicler, Fransız matematikçisi D.Alembert ve Laplace'nin en çok faydalandığı eserler arasında yer aldı. Fergani'nin astronomi ile ilgili eserlerinden altısı

günümüze kadar ulaşabilmiştir. Bu eserlerin en önemlisi Cevamiu İlm-in Nücüm vel-Hareket-is-Semaviyye'dir.

15- GELENBEVİ İSMAİL EFENDİ: Meşhur Osmanlı matematik alimlerindendir. 1730 senesinde Aydın vilayetinin Saruhan sancağında bulunan Gelenbe kasabasında dünyaya geldi. Adı İsmail olmasına rağmen doğduğu yerden dolayı Gelenbevi olarak tanınmıştır. 1791 (H.1206) de Yenişehir'de vefat etti. Gelenbevi İsmail Efendi'nin hemen hemen her ilimde derin bilgisi vardır. Eserleri, kıymetini meydana çıkardığı gibi şöhret bulmasına da sebep oldu. Ömrünün sonunda yazdığı cebir kitabı, çok kıymetli olup tek başına Gelenbevi'nin adının dillerde kalmasına fazlasıyla yeterlidir. 18 adet eseri

mevcuttur.5 adedi Matematik ve astronomi ile ilgili, 6 adedi mantık, felsefe ve adab ilmiyle ilgili, 4 adedi kelim ve tasavvufufla ilgilidir. 3 adet de başka sahalardadır.

16- GIYASEDDİN CEMŞİD KAŞİ: On dördüncü ve 15. yy. yaşamış ondalık kesirleri ilk defa kullanan büyük bir Müslüman Türk matematik ve astronomi alimidir. İsmi, Cemşid bin Mes'ud bin Mahmud et-Tabib el Kaşî olup lakabı Gıyaseddin'dir. On dördüncü asrın sonlarına doğru Maverâünnahir bölgesinde bulunan Kaş şehrinde doğdu. 1429 senesinin son baharında Semerkand'da öldü. Gıyaseddin Cemşid, matematik ve astronomi alanında bir çok eser yazdı. Yazdığı kitaplar, bilhassa 16. ve 17. asırda devrin ünlü ilim adamları tarafından uzun yıllar temel başvuru kitabı olarak kullanıldı. 5 adet eseri günümüze kadar gelmiştir.

17- HAREZMİ: Dokuzunca yüzyılda yetişen cebir alanında ilk defa eser yazan Müslüman-Türk matematik, coğrafya ve astronomi alimidir. İsmi Muhammed bin Musa el-Harezmi, künyesi Ebu Abdullah'tır. 780(H.164) senesinde Harezm'de doğduğu kabul edilir. 850(H.236) senesinde Bağdat'ta vefat etti. Batlemyüs'ün astronomik cetvellerini tashih etti.Onun hazırladığı astronomi tabloları asırlarca ilim dünyasına rehberlik etti. 14 adet eseri bulunmaktadır.

18- HEZARFEN AHMET ÇELEBİ: Hezarfen Ahmet Çelebi, (Doğum:1609-Ölüm:1640) kendi geliştirdiği takma kanatlarla uçmayı başaran ilk insandır. 17.yüzyılda Osmanlı Devletinde yaşamış bir Türk bilginidir. 1632 yılında Iodoslu bir havada Galata Kulesi'nden kuşkanatlarına benzer bir araç takıp kendini boşluğa bırakan ve uçarak İstanbul Boğazını geçip 3000 metre ötede Üsküdar'da Doğancılar'a inen Hezarfen Ahmet Çelebi, Türk havacılık tarihinin en kayda değer kişilerden biridir.

19- HULUSİ BEHÇET: Prof.Dr.Hulusi Bahçet, 20 Şubat 1889 tarihinde İstanbul'da doğmuştur.Hulusi Behçet, Türk akademisinde profesör unvanı alan ilk kişidir.En büyük Türk dermatoloğu olan Hulusi Behçet, Behçet Hastalığının tanımlanmasından önce de Hulusi Behçet'ti.

20 - İBN-İ SİNA:Türk-İslam aleminde yetişen meşhur felsefeci ve tıp alimidir. İsmi Huseyn bin Abdullah bin Hüseyin bin Ali bin Sina el-Belhi, künyesi Ebü'l-Âli'dir. İbn-i Sina diye meşhur oldu. 980(H.370) senesinde Buhara yakınlarındaki Afşan'da doğdu. 1037 (H.428) senesinde Hemedan'da öldü. İbn-i Sina, tıp, matematik, mantık, felsefe, astronomi, fizik, kimya, farmakoloji, edebiyat ve arkeoloji ilimlerinde söz sahibiydi. En meşhur olduğu ilim sahası tıptı. Tıp mütehassisi olarak önceleri tıp ilminde yer alan pek çok metodu değiştirdi ve birçok keşifler yaptı. Yüzyetmişe yakın eseri olan İbn-iSina'nın tıp sahasındaki en büyük eseri El-

Kanun fit-tıb adlı kitabıdır. Beş ciltten meydana gelen eser kısa notlar ve özetler halinde yazılmıştır.12.asırda latinceye çevrilen eser, Avrupa üniversitelerinde ders kitabı haline gelmiştir.

21- İBRAHİM HAKKI HAZRETLERİ: "Mevlam görelim neyler, Neylerse güzel eyler" sözünün sahibi, mütefekkir ve mutasavvıf vasıflarıyla tarihe geçen Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri, 18 Mayıs 1703 yılında(Hicri 1115), Erzurum'a bağlı Hasankale'de dünyaya gelmiştir.1780 yılında (H.1194)vefat etmiştir. Büyük mütefekkir İbrahim Hakkı Hz. Hadis ve fikihta, tasavvuf ve edebiyatta, psikoloji ve sosyolojide, tıp ve astronomide pek çok ilim dalında büyük yetenek göstermiştir. İlk ana eseri Divan'dır. İkinci eseri Marifetname'dir. Üçüncü eseri İrfaniye'dir. Dördüncü eseri ise İnsaniye'dir. Beşinci büyük eseri ise Mecmuat-ül Mani'dir. 58 eseri tesbit edilmiştir.

22- İDRİSİ: 12.Yüzyılını coğrafya ve tarih üstatlarından Ebu Abdullah Muhammed Şerif el-İdrisi 1100'de doğmuştur. 1166 da Sicilya'nın başşehri Palermo'da vefat etmiştir. Nüzhetü'l-Müştak fi İhtirakü'l-Afak adlı eser Piri Reis'ten yaklaşık 350 yıl önce yaşayan İdrisi'nin en önemli eseridir. İdrisi'nin onbeş yılını verdiği bu eser bir coğrafya kitabı ve haritalar kataloğu olarak da tanınmıştır.

23- İMAM İSMAİL CEVHERİ: Cevheri bilinen ilk Türk ve İslam dünyasının Fizik ve Hava şehididir. Gazneliler Devleti'nin sınırları içindeki Maverannehir bölgesindeki Farab (Otrar) şehrinde doğmuştur. Kendi deneyini yaparken, minareden hazırladığı kanatlarla uçmaya çalışırken 1010 yılında düşerek öldü. İlahiyat ve Edebiyat konularının yanı sıra fizik, tabii ilimler ve riyaziyyeye de merak sardı. Dil bilgisi ve sözlük kitapları yazdı. Kendisi aerodinamiğin 2. kurucu olarak vasıflandırıldı.

24- KADIZADE-İ RUMİ: Anadolu Türklerinden olduğu için Rumi adıyla tanınan Kadizade 1337 de doğmuş, 1412 de ölmüştür. Rumi Semerkand gözlemevinde yapılan gözlemlerin en önemli ürünü olan Uluğ Bey zic'nin hazırlanmasına katkıda bulunmuş olduğu gibi, müstakil olarak birçok eser de yazmıştır. Bunlardan biri, son dönemlere kadar Osmanlı medreselerinde okutulmuş olan Mahmud ibn Ömer el-Çağmini'nin "Astronomi Seçkisi" adlı kitabına yazmış olduğu bir yorumdur. Matematik ve astronomi ilimlerinin gelişmesinde payı vardır.

25- KAŞGARLI MAHMUT: XI. Yüzyılda yaşayan bir Türk bilginidir. Divanü Lugati't-Türk adlı eseriyle ünlüdür. Karahanlılar soyundandır. Doğum tarihi 1025 olarak tahmin edilmektedir. 1090 da da öldüğü sanılmaktadır Aynı zamanda filolog, etnograf ve ilk Türk haritacısı olan Kaşgarlı Mahmud bu meşhur eserinde yaşadığı devirdeki Türk illerinin ve boylarının kullandığı ağızları canlı olarak tesbit etti. Oğuz Türklerinin 24 boyu ile ilgili şemayı da verdiği eserinde, Türkçenin zenginliğini ve Arapça ile Farsça yanındaki değerini ispata çalışan Mahmud, ayrıca Türkçeyi araplara da öğretmek gayesiyle ayrı bir gramer kitabı yazdı. Oniki hayvanlı Türk takvimini ve Nevruz'u da belirlemiştir.

26- MİMAR KEMALETTİN: Kemalettin bey 1870 'de İstanbul'da doğdu. 1927 yılında Ankara'da öldü. Yeni başkent Ankara'nın mimarı olarak bilinir. Önemli eski yapıları onardı, 5 yeni vakıf han ve bir çok türbe ve cami yaptı.

27- MİMAR SİNAN: Türk mimar, Dünyanın en büyük yapı sanatçılarından biridir. Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdu. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. 17 Temmuz 1588'de İstanbul'da öldü. Çeşitli kaynaklara göre Mimar Sinan 84 cami, 52 mescit, 57 medrese, 7 okul ve darülcürre, 22 türbe, 17 imaret, 3 darüşşifa, 7 suyolu kemeri, 8 köprü, 20 kervansaray, 35 köşk ve saray, 6 ambar ve mahzen, 48 hamam olmak üzere sayılamayanlarla birlikte 350 yi aşkın yapı gerçekleştirmiştir.

28- MÜRSİYELİ İBRAHİM: Piri Reis'in 52 yıl önce bu günkü ölçülere uygun Akdeniz Haritasını çizen haritacı. Bu değerli bilim adamının doğumu ve ölümüyle ilgili bilgilere ulaşılamamış, hayatı hakkında bir bilgi elde edilememiştir. Tahminen günümüzden 500 yıl önce yaşamıştır.

29- NASİRÜDDİN TUSİ: Horasan'ın Tus şehrinde Şubat 1201 de doğdu. Yaşadığı dönemde kurulan Meraga Kütüphanesi ile Rasathanesinde ömrünün sonuna kadar çalıştı. Butaya topladığı kitapların sayısının dört yüz bin civarında olduğu kaydedilir. Tusi'nin yaptığı ilmi faaliyetlerin en önemlilerinden biri Trigonometriyi ayrı bir ilim dalı haline getirmesidir. Tusi farklı ilim dallarında altmışı geçen eser kaleme almıştır.

30- NİZAMÜLMÜLK: Nizamülmülk vezir olduğu 1064'ten şehit edildiği 1092 senesine kadar aralıksız Büyük Selçuklu Devletine, tam bir dirayet ve adaletle hizmet etti. Büyük Selçuklu Devletine; idari, adli, askeri, mali, sosyal ve kültürel sahada pek çok yenilikler ve değişiklikler getirdi. Nizamülmülk'ün Selçuklu Devletindeki bütün düzenleme ve değişiklikleri ciddi bir şekilde tetkik eden, devlet idaresinde kendi görüşlerini, icraatını ve bunların gerekçelerini gelecek nesillere intikal ettirmek maksadıyla yazdığı "Siyasetname" isimli eseri bugün siyaset ilmi ile uğraşanların el kitapları arasında yer almaktadır.

31- ÖMER HAYYAM: Asıl adı, Giyaseddin Eb'ul Feth Ömer İbni İbrahim'el Hayyam'dır. 18 Mayıs 1048'de Nişabur'da doğmuştur. 4 Aralık 1131'de vefat etmiştir. Hayyam bir dönem şiir de

yazmıştır.Ancak Hayyam'ın en başarılı olduğu alan matematik ve astronomidir. Hayyam sıradışı bir matematikçiydi.Hayyam İsfahan'da yaptığı gözlemlerin sonucu bir yılı, 365, 24219858156 gün olarak ölçmüştür. Dünyanın ilk rasathanesini kurmuştur. Hayyam'ın en önemli eseri Cebir Problemlerinin İspatı Üzerine adlı eseridir. Toplam 18 eseri bilinmektedir..

32- PİRİ RESİ: Osmanlı amirallerinden, aynı zamanda dünyanın en büyük kartograf ve coğrafyacılarından biridir. 1475'de Gelibolu'da doğdu. 1555'de öldü. Kitab-ı Bahriye en önemli eseridir. Pek çok deniz haritasından meydana gelen geniş hacimli eser, ilgi çekici izahatlarla da süslenmiştir.

33- SEYDİ ALİ REİS: İstanbul Galata'da doğdu. 1562 yılında İstanbul'da öldü. Denizcilikteki ününün yanı sıra denizcilik, coğrafya, astronomi gibi konularda da yetki sahibi olan bir bilim adamıdır. 4 adet eser bırakmıştır.

34- ŞEMSEDDİN HALİLİ: Vakit cetvelleri hazırlayan Türk Astronomi Alimidir. İsmi, Muhammed'e bin Muhammed bin Muhammed'dir.Lakabı Şemsettin Halili'dir. Doğum tarihi belli olmayıp 1397 de vefat etmiştir. Hazırladığı cetvellerle zamanı, namaz vakitlerini ve kibleyi tayin etti.Dünyanın eksenini etrafındaki eğimini 23 derece 21 dakika olarak hesapladı. Dürbünün keşfine kadar astronomide kullanılan gözlem aracı Rubu aletini keşfetti. 4 adet eseri vardır.

35- ŞERAFETTİN ALİ BİN İSA EL-KEHHAL: Göz hastalıkları hakkında ilk drefa kitap yazan Türk tıp alimidir.11. yüzyılda İslam dünyasına göre göz hastalıkları sahasında yetişmiş en büyük hekimlerden biridir.Bağdat'ta doğmuş ve 1039'da yine Bağdat'ta ölmüştür. Batı dünyası onun göz hastalıkları ile alakalı ortaya koyduğu bilgileri 800 sene sonra yakalayabilmiştir. En önemli eseri Tezkiretü'l-Kehhalin fi'l-ayn ve Emraziha'dır.

36- TAKİYÜDDİN: 1521 yılında Şam'da doğdu.Takiyüddin dönemin en büyük bilginidir. Matematik ve astronomi başta olmak üzere bir çok alanda araştırmaları vardır. Özellikle trigonometri alanındaki çalışmaları övgüye değerdir.Cep , duvar ve masa saatlerinin yanı sıra astronomik saatlerle gözlem saatlerini anlattığı Mekanik Sat Yapımı adlı kitabı, Batı dünyası dahil olmak üzere, bu yüzyılda bu konuda kaleme alınmış en kapsamlı kitaptır.

37- ULUĞ BEY: Dünyaca ünlü Türk matematikçisi ve astronomi bilgini olan hükümdardır. 22 Mart 1395 de Semerkand'ta doğdu. Asıl adı Mehmet Tongay'dır."433'de öldü.Hayatını Türk-İslam dünyası kültür ve medeniyetinin gelişmesi ve yükselmesine vakfeden Uluğ Bey, dünya tarihinde de önemli yeri olan bir fen alimiydi.

38- YUSUF HAS HACİB: 11.yüzyılın başlarında Balasagun'da doğmuştur.Kutadgu Bilig (Mutluluk Bilgisi) adlı yapıtı her iki dünyada mutluluğa kavuşmak için gidilmesi gereken yolu göstermek amacıyla yazılmıştır.

Kaynak: (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Dairesi Başkanlığının 2010 yılında yayımladığı İnsanlık Tarihine Işık Tutan Türk Bilim Adamları adlı eserden derlenmiştir.)